

NEDERLANDS FARMACEUTISCH ONDERZOEK IN DE INTERNATIONALE LITERATUUR

OVERGEBRUIK KORTWERKENDE β 2-AGONISTEN: PRAKTIJK EN PATIËNTPERSPECTIEF

Auteur **Esther Kuipers**

Overmatig gebruik van kortwerkende β 2-agonisten (SABA) wordt geassocieerd met slechte astmacontrole en geeft een risico op ernstige longaanvallen, ziekenhuisopname en sterfte. Hoewel in de richtlijnen het indicatiegebied voor gebruik van SABA beperkter is geworden, komt overgebruik in de praktijk nog steeds voor. Visser en collega's onderzochten in deze studie middels een jaarlijks herhaald cross-sectioneel onderzoek de mate van overgebruik en patronen van medicatie-afleveringen bij astmapatiënten (18-45 jaar) in Nederland. Daarnaast werd kwalitatief onderzoek uitgevoerd middels een vragenlijst en semigestructureerde interviews naar de percepties van patiënten met betrekking tot SABA-overgebruik.

Aflevergegevens waren beschikbaar van 87% van alle openbare apotheken ($n = 1994$) in 2017 en 95% ($n = 2005$) in 2021. De prevalentie van SABA-overgebruik bleek consistent in de vijf bestudeerde jaren, met een gemiddelde van 20,6% ($\pm 0,5\%$). 53 patiënten waarbij overmatig gebruik van SABA was gedetecteerd, vulden

de vragenlijst in en 81% van hen bevestigde het overmatig gebruik. De belangrijkste gedragsfactoren, geïdentificeerd in 14 interviews, konden worden gecategoriseerd in 7 verschillende thema's gebaseerd op het TDF- en COM-B-model, bijvoorbeeld kennis, vaardigheden, emotie en overtuigingen over capaciteiten.

De auteurs concluderen dat overmatig gebruik van SABA voorkomt bij één op de vijf astmapatiënten in Nederland en dat aflevergegevens valide zijn om deze patiënten op te sporen. De verworven inzichten kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van gedragsinterventies. ■

- Visser CD, Faay MRA, Özdemir A, Guchelaar HJ, Teichert M. Short-acting β 2-agonists (SABA) overuse in asthma and patients' perceptions for this behavior. *Respir Med.* 2024 Sep;231:107723. doi: 10.1016/j.rmed.2024.107723.

Citeer als: Kuipers E. Overgebruik kortwerkende β 2-agonisten: praktijk en patiëntperspectief. *Nederlands Platform voor Farmaceutisch Onderzoek.* 2025;10:e1779.